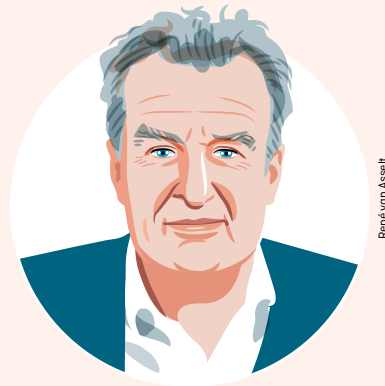

Shell versus vijftig milieclubs: wie is David, wie Goliath?

René van Asselt

Het is raar om een bedrijf verantwoordelijk te stellen voor wat zijn klanten doen. Toch gebeurde dat in de rechtszaak van Milieudefensie tegen Shell. Draai het eens om. Moeten Milieudefensie, Greenpeace en die vijftig andere milieu-, natuur- en klimaatclubs verantwoordelijk worden gesteld omdat hun leden, donateurs en contribuanten soms – schuld bewust, maar toch – het vliegtuig pakken of als er niemand kijkt een hamburger opeten?

Verder betoogde Milieudefensie dat Shell veel te machtig is en overheden daar niet tegen zijn opgewassen. Kom op zeg. Natuurlijk is Shell invloedrijk, maar de macht van de milieubeweging moet ook niet worden onderschat. Ik denk dat de meeste politici, ambtenaren en journalisten beter naar Greenpeace en Milieudefensie luisteren dan naar Shell.

Mijn collega-columnist Martin Sommer merkte in dit weekblad op basis van de pleidooien voor hoger beroep al op dat Shell 'timide' optreedt, 'vergeleken met het zelfbewustzijn van Milieudefensie'. Ik moest denken aan *Geschenk uit de hemel, de slag om de Brent Spar*, de reportage die Kees de Groot van Embden in 2000 maakte voor de VPRO-televisie over de strijd tussen Shell en Greenpeace over de ontmanteling van het olieplatform Brent Spar, in 1995.

Dat was een pr-gevecht van David tegen Goliath. Met Shell als kleintje en Greenpeace als reus. Op communicatiegebied heeft Shell maar enkele tientallen medewerkers, terwijl Greenpeace een en al communicatie is, met alleen al in Nederland honderd werknemers plus tweeduizend vrijwilligers. Uit die documentaire (die de Zilveren Nipkowschijf won) bleek dat media zonder uitzondering aan de leiband van Greenpeace lopen. Tevens kwam naar voren dat Greenpeace een loopje neemt met de waarheid (ze jokten over de hoeveelheid olie in boorplatform Brent Spar, niet 5.500 maar 500 ton), terwijl elk woord van Shell op een goudschaaltje wordt gelegd.

Shell wordt breed gehaat. In 2019 portretteerde de *Volkscrant* een aantal klimaatspijbelers in Amsterdam. Een van hen was de toen 15-jarige havo-scholier Pablo van der Hulst. Die hield daar een via huisvuil vervaardigd kartonnen bordje omhoog met de tekst 'Eat pussy, not cows'. 'De aarde moet niet verder achteruit, maar vooruit. Ik loop voor de eerste keer mee met een klimaatmars. Mijn doel is om bedrijven als Shell kapot te maken. Die stoten super veel CO₂ uit.'

Die rare haat tegen Shell, ooit een sieraad voor Nederland (zie ASML), vloeit voort uit het perspectief: Shell denkt aan zichzelf, de milieubeweging aan de wereld. Maar dat klopt niet. De milieubeweging overdrijft consequent de milieuvuiling, in de hoop op contributie, subsidie en legaten. Ook de milieubeweging denkt aan zichzelf.

Verder valt de stelling te verdedigen dat Shell serieus met de wereld bezig is. De inmiddels naar Engeland verkaste multinational investeert stevig in de strijd tegen klimaatverandering. Windmolenparken op zee, algen, groene waterstof – weinig bedrijven steken zo veel geld in de energietransitie. Daar is de milieubeweging het wel mee eens, maar, zo zeggen ze, er gaat nog meer geld naar fossiel. Ook weer waar, maar daar wordt dan niet bij gemeld dat het ene fossiel het andere niet is.

Shell is overgestapt op gas. Dat zal het bedrijf mede hebben gedaan omdat het goed is voor de eigen portemonnee (laten we het hopen althans, een bedrijf móet winst maken), maar die overstap is ook goed voor de mensheid, het milieu en de planeet. Dat de luchtvervuiling bij ons grotendeels is verdwenen, komt mede door aardgas. Gas – of het nu aardgas is, lng of schaliegas – heeft bovendien de helft van de CO₂-uitstoot van steenkool en aardolie. Dus wanneer een deel van de wereld overstapt van steenkool of bruinkool naar aardgas van Shell, dan daalt de CO₂-uitstoot. Gas helpt tegen klimaatverandering en daarom wordt het wel een transitiebrandstof genoemd.

Ik ben bang dat ze er bij het Planbureau voor de Leefomgeving of TNO hun vingers niet aan willen branden, maar het zou me niet verbazen als een brede overstap van steenkool naar gas de mondiale CO₂-uitstoot meer verlaagt dan wanneer je de zeven zeeën volzet met windmolenparken. Zo heeft dat abjecte Amerika, land van klimaatontkenners, tussen 2000 en 2023 het steenkoolverbruik meer dan gehalveerd, deels door windmolens en zonnecellen maar bovenal door schaliegas.

Scholier: 'Mijn doel is om bedrijven als Shell kapot te maken'